

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/29/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619202634
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6619202634.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: K. P. Q., K.Y. XX.XX.XXXX a V. P. Q.A., K. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, obe deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: matka: Ž.U. Q., K.R. XX.XX.XXXX, I. O. XXX XX S., V. Č.. XXX/XX, štátna občianka Slovenskej republiky, otec: H.F. V. Q.J., K.R. XX.XX.XXXX, I. O. Š. XXXX/XX, XXX XX Z., štátny občan Slovenskej republiky, o rozšírení styku s maloletými deťmi, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca H.. V. Q. na úpravu styku s maloletými deťmi: K. P. Q., K. XX.XX.XXXX a V. P. Q., K. XX.XX.XXXX na mieste ÚPSVaR, každý štvrtok od 14.00 hod do 15.00 hod, za prítomnosti odborných pracovníkov, kde je povinná matka zabezpečiť účasť detí na stretnutí, z a m i e t a .

II. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/32/2017-67 zo dňa 25.08.2017 vo výroku IV. a V. tak, že styk otca H.. V. Q. s maloletými deťmi: K. P. Q., K. XX.XX.XXXX U. V. P. Q., K. XX.XX.XXXX n e u p r a v u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí doručil Okresnému súdu Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“) dňa 10.06.2019 návrh, ktorým žiadal, aby bol jeho styk s maloletými deťmi upravený tak, že sa s nimi bude stretávať na ÚPSVaR každý štvrtok od 14.00 hod do 15,00 hod za prítomnosti odborných pracovníkov a matka bude povinná zabezpečiť účasť detí na stretnutí. Návrh odôvodnil tým, že jeho manželstvo s matkou maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom sp.zn. 4P/32/2017 a v tomto rozsudku bol upravený jeho styk s deťmi tak, že si ich prevezme každý páry týždeň v mesiaci v sobotu o 09,00 hod pred bytom matky a matke ich vráti na tom istom mieste v ten istý deň o 17,00 hod. Matka detí rozsudok nerešpektuje, pri poslednom vstupe do domu, ktorého je „polovičný majiteľ“ a do ktorého nemal zákaz vstupu ho syn privítal s nožíkmi v obidvoch rukách a nechcel ho vpustiť do obývačky. Pri jeho postoji a kriku už nemal odvahu ďalej postupovať až do príchodu polície. Úpravu styku v prítomnosti odborných pracovníkov a tiež za účasti psychológa žiadal z dôvodu, aby „posúdil takéto správanie 10 ročného chlapca a tiež 13,5 ročného dievčaťa, ktorá napadla starú mamu a kopala do nej. Ak majú deti takéto psychické problémy, nie je potrebné zväžiť, či by nebolo dobré nariadiť im liečbu a brať na zodpovednosť matku, ktorej sú deti zverené, ktorá nezvláda ich výchovu a zrejme ich v tomto správaní podporuje.“

2. Matka k návrhu otca tvrdila, že je pravda, že prišiel do domu, prišiel s tým, že ju napadol, sotil ju o múr, dva týždne mala následky a deti to videli. Vtedy jej aj povedal, že má z domu vypadnúť. Krátko predtým sa vrátila z nemocnice, kde bola hospitalizovaná na oddelení JIS pre napadnutie otcom detí. Keď boli deti so starým otcom z matkinej strany, mali prázdniny, miesto toho, aby im otec urobil nejaký program,

tak im začal vyvolávať, že deti majú byť doma, aby mu ich okamžite pripravila, lebo si má hľadať iné bývanie a má z domu vypadnúť. Deti tvrdia, že otca nechcú, nechcú sa s ním stretávať, maloletej P. prekážalo, že otec ju čakal pred triedou, prišiel za ňou do školy. Bolo jej to nepríjemné. To isté sa stalo synovi, za ktorým prišiel otec do školy, syn sa zľakol, vybehol zo školy, mohlo sa mu niečo stať. Deti sa s otcom nechcú stretnúť. Ďalej tvrdila, že ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo vyporiadané, nehnuteľnosť v ktorej bývali je prisúdená do vlastníctva otca, ktorý ju má vyplatiť sumu okolo 30.000 Eur. Deti o tom vedia, nevedia sa s tým zmieriť, že sa musia z domu odsťahovať, boli na toto prostredie zvyknuté. Maloletý V. začal navštevovať pedopsychiatricku MUDr. Boldižárovú, dieťa bolo liečené silnými antidepressívami, povedalo, že sa chce zabiť. Pred 2 týždňami prišla dcéra od kamarátky, ktorá býva na 5. poschodí a spýtala sa jej, čo by sa stalo, keby vyskočila z okna. Hneď volala pedopsychiatricku MUDr. Boldižarovej, aby aj s ňou začala pracovať. Na vyšetrenie mali ísť koncom augusta 2019. Obe deti navštevujú pedopsychiatricku PhDr. Lehotskú preto, lebo pedopsychiatricka MUDr. Boldižárová z Lučenca odišla.

3. Kolízny opatrovník ešte dňa 11.07.2019 prešetril pomery v domácnosti otca na adrese S., Š. XX a skonštatoval, že u otca nedošlo k podstatnej zmene rodinných, majetkových a bytových pomerov. Otec vtedy býval v 3-izbovom rodičovskom rodinnom dome spolu s rodičmi, otcom - invalidným dôchodcom a matkou - starobnou dôchodkyňou. Otec bol zamestnaný vo firme Koliba, a.s. Hriňová, dosahoval čistý mesačný príjem podľa vlastného udania v sume 900 Eur. Trval na tom, že matka detí nerešpektuje súdne rozhodnutie o úprave styku a bráni mu v styku s deťmi.

Dňa 12.07.2019 bolo vykonané šetrenie u matky maloletých detí, ktorá uviedla, že s deťmi býva na adrese S., V. XXX/XX v 4-izbovom rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve otca detí. V tej dobe žila v dome spolu so svojimi maloletými deťmi, v dome žila jej matka p. X. D., invalidná dôchodkyňa. Matka detí poberala peňažný príspevok za opatrovanie svojej matky a prídavok na deti. Tvrdila, že súhlasí, aby sa deti s otcom stretávali, ale nie na ÚPSVaR v Poltári, ale aby tieto stretnutia prebiehali prirodzene, kedykoľvek. Deťom nebude brániť, ani nikdy nebránila v styku s otcom. Nemá problém s tým, aby si otec deti vzal na víkend alebo na dovolenku. V ten istý deň 12.07.2019 bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi v súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. (ďalej len „Zákon o rodine“), ktoré bez prítomnosti rodičov a za prítomnosti kolízneho opatrovníka uviedli nasledovné: Maloletá P. bola v tej dobe žiačkou osemročného Gymnázia O. v J.. V škole sa učí veľmi dobre, bola vyznamenaná. Navštevuje hudobný a tanečný krúžok, hrá tenis, chodí na angličtinu a venuje sa ešte aj šachu. S otcom sa veľmi nechce stretávať, pretože v minulosti maminke ubližoval. Tvrdila, že sa ho bojí a nepraje si, aby za ňou chodil do školy a čakal ju pred triedou, pretože jej to nie je príjemné. Maloletý V. uviedol, že od septembra nastúpi do 5. ročníka ZŠ v J., učí sa dobre. Navštevuje hudobný a tanečný krúžok, chodí na tenis a hrá šach. Tiež povedal, že sa s otcom nechce stretávať, nevie či ho nezačne zase biť a nechce aby ubližoval maminke. Počas pohovoru pri sociálnom šetrení sa obidve maloleté deti rozplakali. Kolízny opatrovník odporučil nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie.

4. Pojednávania dňa 10.08.2020 sa matka nezúčastnila, neúčast' ospravedlnila, súd pojednával v neprítomnosti matky a vykonal dokazovanie. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 10.08.2020 navrhol v súčasnosti styk otca s maloletými deťmi neupraviť.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie prečítaním návrhu, výsluchom rodičov, správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, prečítaním znaleckého posudku č. 31/2019 a 18/2020 vypracovaného znalkyňami PhDr. Q. O. a MUDr. Y. J., ako aj ďalšími listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil tento skutočný stav:

6. Podstatná úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/32/2017-67 dňa 25.08.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05.09.2017. Ním bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a schválená dohoda rodičov v znení, že: „obe maloleté deti sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti matke, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otec bo povinný prispievať na výživu maloletej K. P. výživným v sume 100 Eur mesačne, na maloletého V. P. výživným v sume 80 Eur mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku a výživné bolo splatné vždy do 25-dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Bol upravený aj styk otca s maloletými deťmi tak, že otec si prevezme maloleté deti každý páry týždeň v mesiaci v sobotu o 09.00 hod pred bytom matky a vráti ich matke na tom istom mieste v ten istý deň o 17.00 hod.“

7. Styk otca s maloletými deťmi sa neuskutočňoval z dôvodu, že sa deti odmietali s otcom stretnúť. Na súde prvej inštancie je pod sp.zn. 7Em/2/2017 vedený výkon rozhodnutia, exekučným titulom je rozsudok o rozvode manželstva. Zo správy od Základnej školy Q..Y.. Š., Z. D. XXXX/X, J. zo dňa 10.06.2019, do spisu o výkone rozhodnutia, mal súd preukázané, že maloletý V. P. je žiakom 4. triedy, vo výchovnovzdelávacom procese dosahuje výborné výsledky. Na hodinách je pozorný, často zahĺbený svojimi myšlienkami, málo aktívny. Vo vyučovacom procese a cez prestávky je viac uzavretý do seba a navonok neprejavuje pozitívne emócie. Nie je vyčleňovaný z kolektívu, ale sám zo strany spolužiakov, ktorými sa dá vyprovokovať k agresivite - kopanie, nadávanie spolužiakov. Pri hrách sa odosobní a nemyslí na ťažkosti. Na tému „Rodina“ sa nevyjadruje, nezapája sa do rozhovoru, k pedagogickým zamestnancom sa správa slušne a úctivo, no niekedy je drzý k vychovávateľke. V školskom roku sa matka nezúčastnila ani jedného rodičovského združenia, raz sa informovala o výchovno-vzdelávacích výsledkoch syna. Otec sa informoval dvakrát u triednej učiteľky mimo vyučovania a u školskej psychologičky. Obaja rodičia boli pozvaní na pohovor, ktorého sa zúčastnili. Mgr. Q. S. - školský psychológ základnej školy, ktorú navštevuje maloletý V. P. podala dňa 07.06.2019 tiež do spisu o výkon rozhodnutia správu z ktorej vyplýva, že maloletý V. P. je v starostlivosti školského psychológa od septembra 2018. Stretnutia sa konajú v pravidelných intervaloch a to dvakrát do mesiaca. Niekoľko stretnutí nebolo realizovaných z dôvodu neprítomnosti žiaka alebo iných pracovných povinností školského psychológa. V starostlivosti je na žiadosť zákonného zástupcu. Školská psychologička skonštatovala, že dieťa má problém so spracovaním negatívnych emócií, je citovo nevyrovnané, nemá dodnes spracované rôzne negatívne udalosti a zážitky z minulosti. Trvala na informáciách, ktoré uviedla v poslednej správe z 05.12.2018 o tom, že V. P. vníma aj naďalej otca veľmi negatívne a má k nemu mimoriadne odmietavý postoj. Odmieťa akékoľvek stretnutie, akonáhle ho vidí, vyvoláva to v ňom skratovú reakciu a stres. Odporučila ďalšie stretnutia so školským psychológom.

8. O maloletej K. P. zo správy od riaditeľky školy Gymnázia O. J. zo dňa 17.06.2019 vyplýva, že má výborný prospech, jej správanie je v súlade so školským poriadkom, na vyučovacích hodinách nezaregistrovala riaditeľka školy viditeľné zmeny nálad. Rodičovských združení sa zúčastňuje matka, spolupráca s ňou je bezproblémová a o dcéru prejavuje záujem.

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp.zn. 8P/56/2018 súd zistil, že dňa 15.10.2018 podal otec návrh na rozšírenie styku s deťmi takto:

1. každý páry týždeň v mesiaci v sobotu 09.00 hod na dvore rodinného domu, kedy by deti prevzal a vrátil ich matke na tom istom mieste v ten istý deň o 17.00 hod, každý nepárny týždeň v mesiaci v nedeľu o 09.00 hod na dvore rodinného domu by obe deti prevzal a matke ich vrátil v ten istý deň, na tom istom mieste o 17.00 hod. Po vykonanom dokazovaní súd rozhodol rozsudkom č.k. 8P/56/2018-39 dňa 12.12.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.01.2019 tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 4P/32/2017-67 zo dňa 25.08.2017 vo výroku IV. a V. takto: „I. Otec je oprávnený stykať sa s maloletou K. P. Q. K. XX.XX.XXXX a maloletým V. P. Q. K. XX.XX.XXXX každý týždeň vo štvrtok od 13,30 hod do 14,30 hod na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pracovisko Poltár, Železničná 2, 987 01 Poltár za prítomnosti sociálneho pracovníka a psychológa, ktorý bude prítomný pri stretnutí otca H.. V. Q., K. XX.XX.XXXX s maloletými deťmi K. P. U. V. P. Q., počas doby troch mesiacov.

II. Matka je p o v i n á deti na styk s otcom pripraviť a v určenom čase priviesť na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, pracovisko Poltár, Železničná 2, 987 01 Poltár a za prítomnosti sociálneho pracovníka alebo psychológa odovzdať deti otcovi a po ukončení styku si maloleté deti v určenom čase a na rovnakom mieste prevziať.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

10. V priebehu konania sp.zn. 8P/29/2019 súd zistil, že rozšírený upravený styk počas doby troch mesiacov sa vôbec nerealizoval.

11. Výsluchmi rodičov v priebehu konania súd zistil, že vzťahy medzi nimi sú zlé, dôkazy o tom mal súd aj v priestupkových spisoch Okresného úradu Lučenec č. OÚ-LC-OVVS-2019/008633 a OÚ-LC-OVVS-2019/008630 o ktorých priestupkoch prebiehali konania.

12. Zo správy od PhDr. Anny Lehotskej, klinického psychológa, zo dňa 22.08.2019 súd zistil, že deti boli v jej ambulancii, psychoterapeuticky vedené od júla 2017 do septembra 2018; na ďalšiu kontrolu (06.11.2018) neprišli; v čase podania správy boli objednané na kontrolu dňa 27.08.2019. Maloletému V. P. bola poskytnutá intervencia kvôli výkyvom v emocionalite a správani a tiež kvôli vývinovým por. učením mierneho stupňa, maloletej K. P. kvôli úzkostným prejavom, problémom so spánkom a občasnou enurézou, ktoré sa objavili po subj. stresujúcom zážitku (v noci sa zobudila a videla, ako otec ubližoval matke), neskôr sa objavila i somatoformná symptomatológia (pichanie pri srdci a občasná bolesť brucha). Obe deti udávali problémy v styku s otcom, vyjadrovali neochotu sa s ním stretávať, najmä ak sa stretnutia mali realizovať v dome otcových rodičov, kde otec v čase podania správy býval.

13. Matka doručila lekárske správy 27.06.2019 a 16.08.2018 o tom, že musela byť ošetrovaná vo VŠNsP Lučenec n.o. po napadnutí otcom detí, bola aj hospitalizovaná od 04.06.2019 do 09.06.2019 (č.l. 64 spisu).

14. Súd zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Martiny Bečkovej odbor: Psychológia, odvetvie: Klinická psychológia detí, Klinická psychológia dospelých č. 31/2019 zistil, že znalkyňa vyšetrila rodičov a obe maloleté deti dňa 30.11.2019 v doobedňajších hodinách v psychologickú ambulanciu v Banskej Bystrici. Zodpovedala na súdom položené otázky. Na otázku č. 1 „Aké sú citové väzby maloletých k matke, k otcovi a aké sú vzťahy medzi účastníkmi konania navzájom“ znalkyňa odpovedala, že maloletá K.R. P.: „Seba spája s matkou a bratom, ale akoby to bolo len na úrovni túžob, akoby zatiaľ takú realitu nežila. Obáva sa samoty. Má určité výhrady k svojej domovu, obdobie detstva vníma ako problematické. Najhoršie prežíva a tiež na racionálnej úrovni hodnotí postavu otca, ktorého asocjuje so strachom, bolesťou, hádkami, bitkou, útokmi a trestami. Vo vzťahu k nemu akoby prežívala intenzívny vnútorný konflikt.“

Vo vzťahu k matke maloletá štylizuje svoje výpovede tak, ako by od matky pociťovala bezvýhradnú lásku a zbožňovanie, bez akéhokoľvek náznaku hostility. Matkinu výchovu vníma ako primerane direktívnu, s dostatkom autonómie pre seba. Matkinu výchovu idealizuje aj tým, že ju hodnotí ako absolútne dôslednú. Podľa vyššie uvedeného sa javí vzťah medzi dcérou a matkou ako nerealisticky idealizovaný.

V. P.: „Aktuálne sa emocionálne najintenzívnejšie javí vzťah s otcom, hoci ho maloletý opisuje ako výhradne negatívny na vedomej úrovni, a tak ho aj vnútorne prežíva. Práve maloletý otcovi venuje viac negatívnych emócií ako má pocit, že dostáva od otca. Aj jeho prania do budúcnosti ovplyvňuje vzťah s otcom, keď hovorí, že dospelý by chcel byť, lebo by mohol študovať právo a otca by zavrel do väzenia, alebo by bol policajtom a otcovi by dával pokuty. Chcel by teda byť dosť kompetentný, aby mohol otca potrestať. Otca charakterizuje, že je netrepezlivý a rýchlo sa rozčúli, kazí v rodine zábavu, rozhnevá sa bez dostatočného dôvodu a na neho často kričí. Otec ho niekedy otravuje a znervózňuje, dokáže ho veľmi rozhnevať, prial by si, aby otec mal inú povahu. Maloletý uvádza, že otec ho dosť bije, pred ním má strach, otec je na neho hrubý a býva k nemu nespravodlivý. Taktiež si na neho stále sťažuje a nie je s ním spokojný, kvôli otcovi býva niekedy nešťastný. Celkovo má pocit, že otec ho nemá dosť rád. Otca vníma v rodine ako najvýznamnejší zdroj konfliktov, lebo keď bol doma, čo bolo málokedy, s ničím nepomohol, bol sebecký a rád pil alkoholické nápoje. Maloletý si uvedomuje, že kvôli otcovi je mamička niekedy smutná. Vie, že otec preferuje svoju vlastnú matku, o ktorej si jeho mama myslí, že zaviňuje spory. Je pravdepodobné, že otca vníma nerealisticky negatívne. Takéto vnímanie vzťahu s otcom sa javí ako určitá dezinhibícia, ktorej posilňovanie a utvrdzovanie môže viesť k agresivite zo strany maloletého aj v širšom sociálnom okolí, a spôsobovať jeho adaptačné ťažkosti v interpersonálnej oblasti.“

Vzťah k matke sa zo strany maloletého javí ako idealizovaný, akoby bol nerealistický, na úrovni túžob, bez akýchkoľvek negatívnych výmen medzi nimi. Má pocit, že ona ho nesklame, má rád fyzický kontakt s ňou, keď je smutný, tak ho mama poteší. Ona je jeho dôvernica a často ho chváli. Cíti, že mama ho má rada, preferuje ho a vo výchove je voči nemu zhovievaná. Mama sa o neho stará najviac a chce byť stále s ním. Uvedomuje si, že aj mama môže byť zdrojom konfliktov, lebo ona doma všetkým rozkazuje. Taktiež maloletý vníma, že otec si myslí, že ona zaviňuje spory. Napriek tomu, že matka udáva, že by bola rada, keby deti vedeli s otcom fungovať, keby si s ním rozumeli, mohli sa na neho obrátiť, keď potrebujú, sama vníma exmanžela extrémne negatívne, spája ho s bolesťou, hádkou, bitkou, strachom. Z takéhoto prežívania potom pravdepodobne pramení aj jej jednostranné hodnotenie minulosti, keď udáva, že ona deti pri otcovi nikdy nevidela byť spokojnými. Otec, napriek tomu, že navonok to nepripúšťa a myslí si, že by nemal problém s exmanželkou komunikovať aj o problémoch z minulosti, exmanželku prežíva skôr negatívne. Otec má pocit, že zabránenie jeho styku s deťmi, je pomsta exmanželky.“

15. Na otázku č. 2: „Či niektorý z rodičov nemá tendencie konať v súvislosti s deťmi zaujato, skresľovať skutočnosti, uvádzať aj nepravdy, najmä v záujme poškodenia druhého z rodičov.“ znalkyňa odpovedala, že: „Rodičia sa navzájom poškodzujú tým, že vystavujú deti vzájomným konfliktom verbálnym, aj brachiálnym a snažia sa deťom predstaviť vlastnú verziu rozpadu manželstva. Maloletý napríklad na otázku: „Čo si myslíš o vzťahu rodičov?“ - odpovedá, že rodičia sa mali rozviezť už dávno, teraz im otec naschvál robí zle. Rodičia sa mali radi, keď neboli deti. Otec povedal mamine, že on si chce užívať, že on nechce deti, tak on nevie, prečo im už nedá pokoj. Takéto informácie matka potvrdzuje, že maloletý bol plánované a chcené dieťa iba ňou, manžel deti nechcel. Je teda pravdepodobné, že maloletý je informovaný o skutočnostiach vzťahu medzi rodičmi, ktoré sú interpretované z pohľadu matky, ak by aj boli pravdivé, nie sú na prospech dieťaťa pri tvorbe jeho vlastnej identity a vzťahu s inými. Maloletý na otázku: „Zvykneš sa rozprávať s mamou o otcovi?“ - odpovedala: Áno, mamina sa pýta, prečo s ním nechcú chodiť. Mama niekedy rozpráva o otcovi aj dobre, že vedel doma aj porobiť, ona ho ale nevie vnímať ako dobrého. Rodičia sa asi mali v minulosti radi, ale oco si našiel novú robotu a vzťah s inou ženou, potom sa s maminou pohádali... Ďalej na otázku: „Zvykneš sa rozprávať s otcom o mame?“ - odpovedá: Vtedy, keď prišiel vykrikovať, tak na maminu nadával, inak nie“.

16. V tretej otázke sa mala znalkyňa „Vyjadriť k spôsobilosti oboch rodičov v starostlivosti o deti“ a odpovedala: „Neadekvátne zaobchádzanie rodičov s K. P. spôsobuje, že jej osobnostný potenciál je extrémne nízky a to najmä v schopnosti prežívať a prejavovať emócie. Má ťažkosti komunikovať o vlastných pocitoch, je viac zaťažená negatívnym prežívaním, obáva sa aj pozitívnych emócií pre príliš prísny systém znútornených noriem, časté je úzkostné a obavné prežívanie. Aby si udržala psychickú rovnováhu, uniká zo záťažových situácií, vyhýba sa emocionálnym situáciám, je málo spontánna. Jej adaptačný potenciál je znížený. Sama si menej uvedomuje vlastné potreby, málo si nárokuje, málo prežíva vlastné chcenie. Môže mať ťažkosti so sebaapresadením. Pociť vlastnej hodnoty je extrémne nízky. Chýba stabilný pocit prežívania seba, realistické sebahodnotenie. Sebaobraz je viac založený na fantázii, než na reálnych skúsenostiach. Identita sa utvára ťažšie pre chýbanie prirodzených pozitívnych autorít, s ktorými by sa mohla identifikovať. Jej sociálne zručnosti sú znížené, môže sa viac izolovať. Pozitívne vzťahy medzi ľuďmi nevníma ako bežné, častejšie zažíva prejavy agresie. Ako nedostatočná s javí aktuálne výmena pozitívnych emócií s okolím a prejavy infantilnej závislosti. Ak je vo vzťahoch aktívna, tak skôr z dôvodu, aby si udržala kontrolu nad situáciou. Iných potrebuje, ale málo im rozumie, jej požiadavky a očakávania od iných môžu byť neprimerané.“

17. „Na maloletého V. P. majú rodičovské konflikty ešte výraznejší vplyv. Vo vnímaní si udržiava stav trvalej pripravenosti, ktorý súvisí s negatívnym, dlhodobým sa rozvíjajúcim postojom k okoliu, ktorý bol formovaný nemožnosťou predvídať reakcie významných autorít, kedy mal pocit ohrozenia a zraniteľnosti. Dôsledkom je nadmerná ostražitosť a opatrnosť. V záťaži majú emócie značný vplyv na jeho myslenie, ktoré je viac pesimisticky ladené. Extrémne znížená je schopnosť prežívať a prejavovať emócie. Emócie sú potlačené a predčasne stabilizované. Snaží sa vyhýbať emocionálnym situáciám alebo ich rieši na racionálnej úrovni, kde skresľuje skutočný význam a dopad situácií. Často prežíva emocionálny zmätok. Pri intenzívnych emocionálnych situáciách je náchylný k dezorganizácii. Je zaťažený negatívnym prežívaním aj v pozitívnych situáciách, a to pre prísne znútornené normy. Opakujúci sa pokles ladenia však súvisí s problémom v oblasti utvárania a udržiavania pozitívnych emocionálnych vzťahov. V interpersonálnej oblasti často robí chyby, prežíva sklamanie a tieseň. Prechováva množstvo hnevu a resentimentu voči ľuďom a situáciám, ktoré bez jeho pohľadu prekážajú v napĺňaní jeho potrieb alebo mu kladú do cesty prekážky. Jeho vzdor býva situačne neprimeraný, čo si neuvedomuje. Negatívny a zlostný postoj voči okoliu môže narúšať jeho vzťahy, kde odmieta robiť kompromisy. Jeho sociálne zručnosti sú nedostatočné, zvýraznená je tendencia k izolácii. V interpersonálnej oblasti častejšie zažíva nespokojnosť a bezmocnosť, pre iných je menej prijateľný. Pozitívne vzťahy medzi ľuďmi nepovažuje za bežné, v širších vzťahoch sa cíti neisto a okolie ho môže vnímať ako dištancovaného. Menej si tiež uvedomuje vlastné potreby, pri uspokojovaní ktorých je nenáročný, nedokáže sa adekvátne presadiť. Pociť vlastnej hodnoty je extrémne nízky, vyhýba sa pozornosti zameranej na seba. Jeho sebaobraz obsahuje negatívne predstavy o sebe, kedy má pocit neúspešnosti a zlyhávania. Chýbajú mu pozitívne identifikačné vzory, ktoré by mohol prijať a napodobniť. Aktuálne prežíva extrémnu bezmocnosť, znepokojujú ho udalosti nad ktorými nemá kontrolu. Negatívne emocionálne prežívanie prevyšuje pozitívne prežívanie. Frustračná tolerancia je značne obmedzená a v jeho správaní dochádza k epizodickým stratám kontroly najmä v interpersonálnych situáciách. Impulzivnosť je výsledkom toho, že záťaž ľahko prekročí jeho zdroje. V záťaži značne u neho stúpa úzkosť, napätie a nervozita. Môže mať pocit osamelosti, akoby bol sklamaný zo života, naznačené sú

sucidálne tendencie tak, ako ich v minulosti avizoval. Množstvo jeho potrieb zostáva neuspokojených. Ide napríklad o šťastné detstvo spojené s hrou, zábavou, odmenou radosťou a voľnosťou.“

18. U otca sa na „zaobchádzaní s negatívnym dopadom na deti môže podieľať to, že vlastné emócie sú u neho potláčané, nemá nad nimi dostatočnú kontrolu najmä v záťaži a stáva sa emocionálne labilný. Je menej sociálne zrelý, má obmedzené sociálne zručnosti, preto má v interpersonálnej oblasti častejšie ťažkosti. Iných môže iritovať a provokovať, jeho pozornosť je viac zameraná na seba, čo môže vyvolávať odpor okolia. To v ňom podporuje pocit zlosti, lebo správaniu okolia nerozumie. Svoju zlosť pripisuje iným a dožaduje sa ospravedlnenia za domnelé urážky. Takéto správanie iných odrádza od kontaktu s ním. Jeho vzťahy s druhými sú povrchnejšie, menej citlivý k potrebám a záujmom iných. Aktuálne je nadmerne citlivý, podozrievaný, nedôverčivý, neschopný prijať kritiku, ktorú vníma od iných ako zlomyseľnosť, stavia sa do role obeť. Má pocit zlého zaobchádzania zo strany okolia. Je náladový, až zatrpknutý so zvýšenou hostilitou zameranou ako voči sebe, tak voči iným, čo však môže navonok popierať. Pocity zlosti sú do značnej miery nevedomé a preto môže byť kontrola nad ich prejavmi obmedzená objavuje sa nedostatočné sebaovládanie, aj impulzivita a výbuchy zlosti. Terapeutický plán by mal byť u neho zameraný na oslabenie senzitívnej vzťahovosti, afektívne poruchy, tréning interpersonálnych zručností v oblasti asertivity a zvládania zlosti.“

19. U matky „sa na zaobchádzaní s negatívnym dopadom na deti môže podieľať to, že je náchylnejšia k menej sofistikovanému mysleniu a častejšie zažíva situácie, v ktorých horšie zvláda emócie. Svoje emócie dokáže modulovať v jednoduchých situáciách, ale v náročnejších emocionálnych situáciách s tým môže mať problémy. Iných potrebuje, ale menej sa o iných zaujíma, menej iným rozumie a jej požiadavky a očakávania voči iným môžu byť neprimerané, je menej citlivá k záujmom a potrebám iných. Má tendenciu potláčať pocity zlosti a rozhorčenia, ktoré si nedostatočne uvedomuje, ale v záťaži môže tieto emócie ťažko ovládať a byť neočakávane útočná a neprimerane reagovať aj na menej intenzívne provokácie. Agresívne tendencie ale nie sú v osobnosti zvýraznené, a môžu nahrádzať primeranejšie formy sebaapresadenia. Očakáva, že iní budú tolerantní k jej potrebám a budú sa správať v súlade s nimi. Je u nej prítomné negativistické nastavenie na mužskú autoritu. Pozitívne vzťahy medzi ľuďmi nepovažuje za samozrejme.“

20. Znalkyňa sa mala vyjadriť aj ku striedavej osobnej starostlivosti rodičov o deti a na túto otázku odpovedala, že: „Aktuálne nie sú schopní sa ani tolerovať, nie ešte spolupracovať na výchove oboch maloletých detí. Navzájom sa vnímajú negatívne a tieto svoje postoje nedokážu vo svojom správaní ovládať, preto dochádzalo medzi nimi k verbálnym, ale aj fyzickým konfliktom. Na deti to má následne negatívny vplyv tak, ako to opísala vyššie vo svojom znaleckom posudku.“

21. V otázke č. 5 mala znalkyňa z odboru psychológie odporučiť rozsah styku druhého rodiča s maloletými deťmi v súvislosti s ich zdravým vývojom. Na túto otázku odpovedala tak, že: „aktuálne sú deti intenzívne naviazané na matku, s ktorou vzťah obaja idealizujú. Považujú ju v konflikte s otcom za obeť a vnímajú situáciu medzi rodičmi z jej pohľadu. Aby bola matkina starostlivosť pre deti prínosom, je potrebné, aby pred konfliktmi s otcom uprednostila záujmy detí, ktoré pre zdravý vývin potrebujú vnímať postavu otca aj pozitívne. Mala by sa naučiť tiež zvládať svoje labilné emócie a emócie zlosti, ktoré sú pre deti záťažou.

Taktiež od otca je potrebné, aby si uvedomil niektoré svoje neadekvátne spôsoby vzťahovacieho vnímania a z toho vyplývajúceho neadekvátneho správania, ktoré bolo potvrdené aj psychiatrickým vyšetrením. Neadekvátne spôsoby vnímania a správania zhoršujú vzťah s deťmi a deti ho môžu na tom základe odmietaať. V úvode je potrebné, aby rodičia podstúpili individuálny poradenský proces, u otca v kombinácii so starostlivosťou ambulantného psychiatra, čo odporučila znalkyňa z odvetvia psychiatrie, na lepšie zvládnutie prekážok vo vzájomnej komunikácii rodičov.

Následne po zvládnutí vzájomných negatívnych postojov, je dôležité u rodičov, aby uzavreli partnerský konflikt z minulosti, ktorý spôsobuje ich deťom značné ťažkosti a môže negatívne ovplyvniť ich vývin do budúcnosti. Až potom bude možné začať obnovovať vzťah oboch detí s otcom, najprv za asistencie odborníka, aby bol proces zdokumentovaný a až potom samostatne. Ak participujúci odborníci vyhodnotia doporučovaný proces ako úspešný, cieľovým rozsahom styku otca s deťmi by mal byť aspoň jeden deň víkendy každý druhý týždeň.“

22. Zo znaleckého posudku č. 18/2020 znalkyne MUDr. Renáty Lóškovej z odboru: Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria súd zistil, že znalkyňa tiež vyšetrila rodičov aj obe maloleté deti a na súdom položené otázky odpovedala nasledovne:

„Znalkyňa mala posúdiť duševný stav matky maloletých detí a v prípade zistenia psychickej poruchy uviesť, či j toto ochorenie trvalé, liečbou neovplyvniteľné.“

Znalkyňa zistila, že „Osobnosť posudzovanej je akcentovaná, nezrelá, s úrovňou intelektovo mnestickejch funkcií v pásme populačnej normy, s dostatočnou atokorekciou vlastného správania sa. Posudzovaná netrpí duševným ochorením v užšom slova zmysle t.j. psychózou. Znalec u nej konštatuje akcentovanú, nezrelú osobnosť s úrovňou intelektovo - mnestickejch (pamäťových) funkcií v pásme populačnej normy, pričom sa jedná o ochorenie trvalé, liečbou neovplyvniteľné, resp. len parciálne a to formou dlhodobého psychoterapeutického vedenia.“

Na otázku: „v prípade zistenia poruchy u matky uviesť, aký vplyv môže mať na ďalší zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí.“ Znalkyňa odpovedala, že „vyššie popísaná duševná porucha u matky nemá vplyv na zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí. Posudzovaná má k maloletým deťom pozitívny citový vzťah, deti sú na ňu citovo naviazané, majú k nej najintenzívnejší citový vzťah.“

Znalkyňa mala tiež „posúdiť duševný stav otca maloletých detí a v prípade zistenia psychickej poruchy uviesť, či je toto ochorenie trvalé, liečbou neovplyvniteľné“ a znalkyňa odpovedala, že „Posudzovaný (otec maloletých detí) netrpí duševným ochorením v užšom slova zmysle t.j. psychózou. Znalec u neho konštatuje abnormne štruktúrovanú osobnosť s rysmi paranoidity, emočnej nevyváženosti, pričom sa jedná o ochorenie trvalé, liečbou len parciálne ovplyvniteľné, to znamená, že liečbou možno korigovať niektoré prejavy neprimeraného správania, ktoré súvisia s popísanou štruktúrou osobnosti posudzovaného.“

Aj u otca mala znalkyňa uviesť, že: „v prípade zistenia poruchy u otca uviesť, aký vplyv môže mať na ďalší zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletých detí“ a znalkyňa odpovedala, že „Vyššie popísaná duševná porucha otca maloletých detí môže ovplyvňovať ich zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin a ich bezpečnosť (nepredvídateľné správanie, riziko auto a heteroagresívneho správania) ako aj priaznivý rozvoj ich vzťahu s otcom. Deti môžu byť správaním otca zneistené, môžu pociťovať strach a úzkosť. Správanie otca môže byť pre nich nepochopiteľné. Úprava výkonu rodičovských práv a povinností u otca resp. úprava styku by preto mala byť podmienená zodpovedajúcou psychiatrickou liečbou a dostatočnou kompenzáciou jeho psychického stavu.“

Znalkyňa tiež mala „posúdiť duševný stav maloletých detí, v prípade zistenia duševného ochorenia uviesť, o aké ochorenie/poruchu sa jedná“, na čo znalkyňa skonštatovala, že: „znalec u maloletých detí nezistil závažné duševné ochorenie v užšom slova zmysle t.j. psychózu. Konštatuje, že osobnosti maloletých detí sú toho času vo vývoji, ktorý však ovplyvňujú pretrvávajúce - pomerne intenzívne - stresujúce momenty (vrátane vleklého súdneho sporu) a tieto môžu negatívne ovplyvniť formovanie ich osobnosti a viesť ich k disharmonickému vývinu. U obidvoch detí je aktuálne v popredí klinického obrazu neurotická symptomatika, ktorá sa - v prípade, že sa situácia v rodine nevyrieši - môže fixovať. Neuróza je funkčná porucha vyššej nervovej činnosti, ktorú charakterizujú telesné alebo duševné problémy a je obranou detského organizmu na zvýšenú záťaž alebo nepriaznivé životné okolnosti. Maloleté deti jednoznačne odmietajú styk so svojim otcom a je málo pravdepodobné, že by v tomto rozhodnutí boli ovplyvnené.“

23. Znalecký posudok súd doručil rodičom aj kolíznemu opatrovníkovi a vyzval ich, aby sa k nemu vyjadрили.

24. Kolízny opatrovník sa stotožnil so závermi znaleckého posudku a mal za to, aby si otec uvedomil niektoré svoje neadekvátne spôsoby vzťahovačného vnímania a z toho vyplývajúce negatívne správanie, ktoré bolo potvrdené psychiatrickým vyšetrením. Neadekvátne spôsoby vnímania a správania zhoršujú vzťah s deťmi a deti ho môžu na tom základe odmietat'. Podľa kolízneho opatrovníka je potrebné, aby rodičia podstúpili individuálny poradenský proces - u otca v kombinácii so starostlivosťou ambulantného psychiatra, čo odporučila aj znalkyňa z odvetvia psychiatrie na lepšie zvládnutie prekážok vo vzájomnej komunikácii rodičov. Až po poradenskom procese otca, ktorý vyhodnotia odborníci a bude úspešný, by odporučal styk otca s maloletými deťmi tak ako ho navrhli znalkyne v znaleckom posudku. S prihliadnutím na záujem maloletých detí aj citové väzby, vývinové potreby ako i stabilitu prostredia, v ktorom sa má realizovať ich výchova, aby upravený styk mal korešpondovať právo dieťaťa na tvorbu rovnocenného a vyváženého vzťahu k obidvom rodičom.

25. Z vyjadrenia otca k znaleckému posudku vyplynulo, že si uvedomuje záujem dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a preto sa snaží o styk s deťmi, ktorý mu však nie je umožňovaný podľa neho preto, že deti sa nemajú možnosť s ním stretávať hlavne z dôvodu výchovy druhého rodiča. Nikde sa nedozvedel a zrejme ani súd, ako jeden rodič vedie deti k úcte k druhému rodičovi a pripravuje ich aj duševne na stretnutie s druhým rodičom. Zrejme rodič správne nepochopil význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, že má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretávanie sa s druhým rodičom. Nemôže teda nechávať na deťoch, či majú alebo nemajú chuť sa s druhým rodičom stretávať. Ďalej vo vyjadrení otec poukázal na obdobie, ktoré predchádzalo tomuto súdному konaniu, v ňom opisoval, ako nemal možnosť sa s deťmi stretnúť. Poprel, že matku detí fyzicky napádal a tvrdil, že matka zrejme opakovane klame, že deti navštevujú detskú psychiatričku MUDr. Boldižárovú. Podľa vyjadrenia otca sa súd nezaoberal dôvodmi, prečo deti majú strach a prečo sa nechcú stretávať. Trval na tom, že sú deti matkou ovplyvnené, preto sa s ním nechcú stretávať a okrajovo sa vyjadroval aj k spolužitiu s matkou detí za trvania manželstva. Vo vyjadrení otec ďalej uviedol, že je ochotný, aj keď nesúhlasí so závermi znaleckého posudku, podstúpiť individuálny poradenský proces v kombinácii so starostlivosťou ambulantného psychiatra na lepšie zvládnutie prekážok vo vzájomnej komunikácii rodičov, ak to bude na zlepšenie vzťahov s deťmi. Na pojednávaní dňa 10.08.2020 otec preukázal, že dňa 28.07.2020 sa podrobil vyšetreniu u MUDr. Ingrid Škorňovej, psychiatričky, s tým, že ďalšieho vyšetrenia sa má zúčastniť 23.09.2020 o 10,00 hod. Psychiatrička stanovila diagnózu: P603 - Emočne nestabilná porucha osobnosti s rysmi paranoidity.

26. Matka doručila súdu prvej inštancie vyjadrenie k znaleckému posudku dňa 24.03.2020 a v ňom uviedla, že podľa jej názoru je potrebné pre ich deti zmierniť tlak, ktorý je na ne vyvíjaný a spôsobuje závažné ťažkosti v správaní. Navrhovala aj v priebehu konania, aby si otec hľadal inú cestu k deťom a nie pri stretnutí voči nej a deťom používal vulgarity, násilie a arogantný výsmech. Otec by mal deti v prvom rade podporovať, čo by si však vyžadovalo od otca veľkú mieru empatie a sebaovládania. Podľa matky je síce potrebné zachovať vzťah otca s deťmi, avšak deti musia mať výchovné a rodinné prostredie bez konfliktov. Navrhla, aby bola úprava styku otca s deťmi ponechaná v takom rozsahu ako to bolo v rozsudku o rozvoje manželstva. Návrh na rozšírenie styku, ktorého sa otec domáha, časovo koliduje s aktivitami detí a preto nie je realizovateľný a navrhla ho zamietnuť. Znaleckým posudkom bolo dokázané, že deti odmietajú styk s otcom opodstatnene a nie sú v tomto rozhodnutí kýmkoľvek ovplyvnené.

27. Súd rozhoduje o rozšírení styku otca s maloletými deťmi. Tak ako už uviedol vyššie, pri ostatnej úprave styku mala maloletá K. P. 11 rokov, maloletý V. P. 8 rokov. Súdom upravený styk otca s maloletými deťmi sa neuskutočňoval a na návrh otca detí je vedený výkon rozhodnutia. V priebehu konania o výkon rozhodnutia otec podal návrh na rozšírenie styku s maloletými deťmi. Už v tej dobe mal súd preukázané, že medzičasom bolo rozhodnuté o asistovanom styku otca s deťmi na dobu 3 mesiace na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, pracovisko Poltár (rozsudok č.k. 8P/56/2018-39 zo dňa 12.12.2018). Už vtedy boli vzťahy medzi rodičmi vážne narušené, rodičia dlhodobo spolu nekomunikovali, dochádzalo medzi nimi k vzájomnému agresívnemu konaniu, čo súd zistil z priestupkových spisov uvedených v bode 11 tohto rozsudku.

28. Súd po vykonanom dokazovaní, najmä prečítaním znaleckého posudku dospel k záveru, návrhu otca v súčasnosti nie je možné vyhovieť.

29. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujem maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovaej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

30. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

31. Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.
Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

32. Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

33. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

34. Súd pri právnom posúdení zisteného skutočného stavu veci vychádzal z citovaných zákonných ustanovení. Z pohľadu posudzovania najlepšieho záujmu dieťaťa je každé jedno dieťa jedinečné. Potreba (možnosť) zohľadniť okolnosti každého prípadu je garantovaná možnosťou a adaptabilitou pojmu záujem dieťaťa. Osobný kontext, situácia a potreba dieťaťa majú byť pri posudzovaní najlepšieho záujmu rozhodným kritériom. Pri posudzovaní najlepšieho záujmu sa má prihliadať najmä na okolnosti, ktoré súvisia s individuálnymi charakteristikami dotknutého dieťaťa. Ide o charakteristiky a o vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, príslušnosť k menšinovej skupine, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, ako aj sociálny kontext, v ktorom dieťa žije. Do úvahy by mali byť brané okolnosti ako prítomnosť, či absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodinou, prostredie v ktorom dieťa žije a podobne. Z vyššie uvedených dôvodov čl. 5 Zákona o rodine neobsahuje definíciu záujmu dieťaťa, ale ponúka príkladným a nehierarchickým spôsobom výpočet kritérií záujmu dieťaťa. Výpočet kritérií uvedený v písmenách článku 5 v abecednom poradí neznamená prioritu niektorého z nich. Bude vždy na posúdení súdu, ktorý z nich v konkrétnom prípade preváži a ktorý súd vyhodnotí ako východiskový. Môže vzniknúť situácia, že súd samotný si vykreuje pre prípad osobitné kritérium záujmu dieťaťa bez toho, aby šlo o totožné alebo príbuzné kritérium uvedené vo výpočte.

35. Znalecký posudok vypracovaný znalkyňami v konaní súd považoval za najdôležitejší dôkaz, jeho závery (obe znalkyne vyšetrili rodičov aj ich maloleté deti) rodičia nespochybnili, kolízny opatrovník súhlasil s ich závermi a keďže znalkyne v znaleckých posudkoch vyčerpávajúco a úplne zodpovedali na súdom položené otázky, znalecký posudok netrpel vnútornými rozpormi, jeho závery zodpovedali skutkovým tvrdeniam v súdnom spise (dlhodobé narušené vzťahy medzi rodičmi, maloletými deťmi, odmietavý postoj detí k otcovi, ...) a pri rozhodovaní vychádzal z jeho záverov, ktoré si osvojil, sledujúc najlepší záujem maloletých detí a dospel k záveru, že v súčasnosti je úplne nevyhnutné, aby sa obaja rodičia začali správať tak, ako to vyplynulo zo záverov znaleckého posudku. Otec už preukázal, že sa začal podrobovať psychiatrickej liečbe, matka (napriek výzve súdu) nepreukázala, že aj ona ide podstúpiť psychoterapeutický proces, ktorý jej odporučili znalkyne vo svojom znaleckom posudku. Je úplne nevyhnutné, aby obaja rodičia začali dlhodobo pracovať na tom, že podstúpia individuálny poradenský proces (odpoveď na otázku č. 5 str. 55 znaleckého posudku znalkyň) s cieľom, že pokiaľ zvládnu vzájomné negatívne postoje je dôležité, aby rodičia uzavreli partnerský konflikt z minulosti, ktorý spôsobuje ich deťom značné ťažkosti (týmto záverom zodpovedajú aj reakcie otca na pojednávaní dňa 10.08.2020 a v jeho vyjadrení k znaleckému posudku, ale aj vo vyjadreniach matky k znaleckému posudku a v jej vyjadrení - ospravedlnení neúčasti na pojednávaní dňa 10.08.2020). Až potom tak, ako znalkyne uviedli, bude možné začať obnovovať vzťah oboch detí s otcom a to najskôr za asistencie odborníka a až potom samostatne. Nezanedbateľnou skutočnosťou je tiež to, že zo znaleckého posudku nebolo preukázané, že deti sú vo svojom odmietavom postoji vo vzťahu k otcovi ovplyvňované inou osobou (o čom je stále otec presvedčený).

Deti s prihladením na § 43 ods. 1 Zákona o rodine v priebehu súdneho konania, prostredníctvom kolízneho opatrovníka, vyjadrili jednoznačný odmietavý postoj vo vzťahu k otcovi a ten bol vysvetlený oboma znalkyňami v závere ich znaleckého posudku tým, že obe deti sú v súčasnosti vo vývoji, u oboch detí bol zistený neurotický vývoj, ktorý ovplyvňujú pretrvávajúce - pomerne intenzívne - stresujúce momenty (vrátane vleklého súdneho sporu) a tieto môžu negatívne ovplyvniť formovanie ich osobnosti a viesť k ich k disharmonickému vývinu. U obidvoch detí je aktuálne v popredí klinického obrazu neurotická symptomatika, ktorá sa - v prípade, že sa situácia v rodine nevyrieši - môže fixovať. Neuróza je funkčná porucha vyššej nervovej činnosti, ktorú charakterizujú telesné alebo duševné problémy a je obranou detského organizmu na zvýšenú záťaž alebo nepriaznivé životné okolnosti (záver znaleckého posudku znalkyň str. 57 - ako odpoveď, keď posudzovali duševný stav oboch maloletých detí). Z týchto dôvodov súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v súčasnosti si záujem maloletých detí nevyžaduje, aby bol rozšírený ich styk s otcom tak, ako ho uplatňoval v návrhu na začatie konania a preto návrh otca zamietol. Súčasne súd dospel k záveru (závery citované vyššie v tomto rozsudku a najmä závery vyplývajúce zo znaleckých posudkov), že je v záujme maloletých detí, aby súd zmenil výrok rozsudku, ktorým bol naposledy upravený styk otca s maloletými deťmi a ktorý je aj exekučným titulom. K zmene rozsudku došlo potom, ako súd konštatuje, že oproti roku 2017, kedy bol rozsudok č.k. 4P/32/2017-67 vyhlásený, nastala taká podstatná zmena pomerov u detí, ale aj rodičov, že záujem maloletých detí si vyžaduje, aby styk otca s deťmi nebol upravený a neuskutočňoval sa.

36. Podstatná zmena pomerov u detí je v ich absolútnom odmietavom postoji vo vzťahu k otcovi (v tomto rozhodnutí nie sú deti ovplyvnené, čo zistili znalkyne „je málo pravdepodobné, že by v tomto rozhodnutí boli ovplyvnené“), pričom súd poukazuje aj na názor detí, ktorý zistil prostredníctvom kolízneho opatrovníka v tomto konaní a na názor detí súd musí pri rozhodovaní vždy prihliadnuť.

37. Pomery sa zmenili aj u rodičov v tom, že naďalej medzi nimi pretrvávajú veľmi negatívne vzťahy, rodičia vzájomne nekomunikujú, v písomných vyjadreniach, ktoré v priebehu konania doručili alebo aj v priestupkových spisoch je dôkaz o tom, že sa vzájomne obviňujú, urážajú, ponižujú a práve pre toto správanie sa rodičov sú obe deti (obe vo vývoji) pomerne dlho vystavované stresu, prekonal rôzne stresové momenty a tieto môžu negatívne ovplyvniť formovanie ich osobnosti a tiež viesť k disharmonickému vývinu (viď záver znaleckého posudku). V snahe, aby už deti neboli vystavované tomuto tlaku je úplne nevyhnutné a prvoradou povinnosťou rodičov, aby každý individuálne začal pracovať (matka podrobovať sa psychologickému intervencii) a otec (psychiatrickej a psychologickému intervencii) s cieľom, aby došlo k naplneniu zásady, že nedostatok vzájomnej komunikácie medzi rodičmi nemôže byť na ujmu maloletých detí. Z týchto dôvodov, súd po skonštatovanej zmene pomerov dospel k záveru, že v súčasnosti si záujem maloletých detí nevyžaduje, aby bol upravený styk otca s nimi, pretože by už by to bolo v rozpore s ich záujmom a s ich zdravým duševným, telesným a citovým vývinom (článok 5 písm. c) Zákona o rodine).

38. Podľa ustanovenia § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C.m.p., zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C.m.p., na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 349 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1000 Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva práva na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).